

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové v právní věci žalobce: **O. K.**, zastoupen Mgr. Petrou Kněžourovou, advokátkou, se sídlem Eliášova 922/21, Praha 6, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 8. 2015, č.j. 25794/15/5100-41451-711334,

takto:

I. Rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 7. 8. 2015, č.j. 25794/15/5100-41451-711334, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 6.800 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobce Mgr. Petry Kněžourové, advokátky.

Odůvodnění:

- [1] Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 8. 2015, č.j. 25794/15/5100-41451-711334 (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Finančního úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 13. 1. 2015, č.j. 207048/15/2009-51521-108841 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), jímž byla zamítnuta žádost žalobce o posečkání úhrady daně, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno.
- [2] Žalobce v podané žalobě namítal, že jak správní orgán I. stupně, tak žalovaný se nedostatečně vypořádali s námitkami a tvrzeními žalobce a nebrali v úvahu okolnosti

případu, když nepřihlédli ke všem skutečnostem a důkazům, které žalobce k prokázání svých tvrzení předložil. Namítl, že správní orgány zcela pominuly důvody pro povolení posečkání úhrady daně uvedené v ustanovení § 156 odst. 1 písm. a) až c) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“). K tvrzení žalovaného, že žalobce nepředložil žádné relevantní dokumenty, které by prokazovaly jeho finanční a majetkovou situaci, žalobce namítl, že předložil seznam příjmů a výdajů, ze kterých bylo zřejmé, že se v důsledku svého špatného zdravotního stavu dostal ze situace, kdy ze svých příjmů hradí závazky vůči VZP, ČSSZ, finančnímu úřadu a dalším věřitelům mimo stát. Dále uvedl, že jeho majetkové poměry byly zjištěny při místním šetření přímo pracovníky správce daně, kdy tito v rámci šetření vyslechli jeho matku, paní Z. K., která sdělila, že je plně odkázána na výživu ze strany žalobce. Uvedl, že k odvolání předložil údaje o platbách, přičemž není pravda, že od roku 2012 uhradil na účet finančního úřadu 45 Kč, jelikož za poslední rok zaplatil částku přesahující 83.000 Kč.

- [3] Dále namítal, že přestože předložil potvrzení svého ošetřujícího lékaře MUDr. P. K. ze dne 6. 1. 2015, žalovaný k němu nijak nepřihlédl a pouze konstatoval, že zdravotní stav žalobce není v příčinné souvislosti s jeho daňovou povinností. Uvedl, že právě nemožnost plnění závazků jej v minulosti vedla k pokusu o sebevraždu, na základě kterého byl následně hospitalizován na psychiatrii. Jeho zdravotní stav je v současné době opět špatný, což souvisí i s napadeným rozhodnutím, jelikož snaha žalobce řešit své závazky alespoň ve splátkách byla odmítnuta. Uvedl, že v lékařské zprávě ze dne 6. 1. 2015 bylo zcela jasně uvedeno, jaké důsledky může mít zamítavé rozhodnutí na zdravotní stav žalobce.
- [4] Žalobce tak shrnul, že správnímu orgánu bylo z místního šetření, výpovědi žalobce a jeho matky zřejmé, v jaké situaci se nachází. Proto pokud měl správní orgán za to, že tvrzení žalobce nebyla dostatečně podložena, měl si dle názoru žalobce v souladu se zákonem vyžádat předložení důkazních prostředků podle ustanovení § 78 daňového řádu. Dále namítal, že se žalovaný blíže nezabýval rozsudky Nejvyššího správního soudu č.j. 2 Afs 88/2010-70 a č.j. 1 Afs 15/2013-34, ze kterých je možné v daném případě vycházet. Dle těchto rozsudků mělo být žádosti žalobce posečkání úhrady daně a umožnění splátek vyhověno.
- [5] Z uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby soud zrušil jednak žalobou napadené rozhodnutí, jednak rozhodnutí prvostupňové.
- [6] Žalovaný v písemném vyjádření k podané žalobě navrhl její zamítnutí. Uvedl, že přílohou žádosti o posečkání úhrady daně byly výňatky z výše uvedených rozsudků Nejvyššího správního soudu a dále kopie dokladů o pracovní neschopnosti. Není tak pravdou, že by žalobce ke své žádosti jakkoliv doložil seznam příjmů a výdajů, až v odvolání vytvořil tabulku s údaji o jeho příjmech a výdajích za rok 2014, přičemž k tomu sám uvedl, že dané údaje jsou orientační. Tato tabulka neobsahovala žádnou specifikaci nebo výpočty, na základě kterých byly údaje do tabulky dosazeny, a proto žalovaný nemohl tuto tabulku osvědčit jako důkaz o komplexní finanční a majetkové situaci žalobce, neboť dosazené údaje nebyly věrohodným způsobem prokázány a k údajům zde není žádné vysvětlení. Jediné údaje, které lze spárovat, jsou uvedené příjmy a výdaje, které odpovídají daňovému přiznání žalobce za rok 2014. Z potvrzení o platbách šlo vyčíst jen to, že bylo provedeno 36 plateb z účtu paní P. K. na různé účty a za různým účelem, přičemž výsledná částka je 430.277 Kč. Uvedl, že je nutné, aby byly důvody posečkání nejen konkretizovány, ale také dostatečně prokázány, žalobce tak nese riziko, že pokud ve své žádosti nebo v odvolání nedoloží svá tvrzení, tak bude muset správce daně žádost zamítnout. Dále žalovaný

k majetkové situaci žalobce uvedl, že ze spisového materiálu je patrné, že daňový nedoplatek na dani z příjmů fyzických osob vznikl již v roce 2005, z podaných daňových přiznání k dani z příjmů fyzických osob za roky 2011 až 2014 vyplývá, že žalobce měl příjmy v celkové výši 1.717.639 Kč, mohl tak své daňové nedoplatky průběžně hradit.

- [7] K námitce ohledně místního šetření žalovaný uvedl, že z úředního záznamu o tomto šetření vyplývá, že toto bylo uskutečněno u žalobce ve věci úhrady daňového nedoplatku, kdy správce daně prošetřoval poměry v bytě a ekonomickou situaci žalobce. Tvzení matky žalobce a žalobce byla pouze obecná a nebyla věrohodným způsobem podložena a potvrzena.
- [8] K tvrzení žalobce ohledně nepravdivosti tvrzení žalovaného, že od roku 2012 žalobce zaplatil finančnímu úřadu částku 45 Kč, žalovaný uvedl, že se jednalo o chybu v psaní, kdy byl místo roku 2015 uveden rok 2012. Tato chyba dle žalovaného nemá vliv na zákonnost nebo přezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.
- [9] K námitkám ohledně zdravotního stavu žalobce žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, ze kterého vyplývá, že se žalovaný zabýval naplněním důvodu pro povolení posečkáni uvedeného v ustanovení § 156 odst. 1 písm. a) daňového řádu velmi obsáhle. Uvedl, že ošetřující lékař doporučil vyhovět žádosti o odstranění tvrdosti zákona. Žalovaný zdůraznil, že je nutné si uvědomit, že v předmětném případě se nejedná o odstraňování tvrdosti zákona. Uvedl, že vznik daňové povinnosti u žalobce je vázán na jeho podnikatelskou činnost, pokud tedy žalobce začal dobrovolně podnikat, byl si vědom skutečnosti, že bude muset dodržovat mimo jiné daňové zákony a v budoucnu bude čelit daňové povinnosti. Daňová povinnost je důsledkem podnikatelské činnosti, současně plyne ze zákona a její plnění nezakládá tvrdost zákona, kterou by bylo možné na žádost odstranit.
- [10] K argumentu žalobce, že měl správce daně postupovat podle ustanovení § 78 daňového řádu, žalovaný uvedl, že institut posečkáni je nutné vnímat jako mimořádnou úlevu při placení daní, na kterou není automatický nárok. Vzhledem k tomu, že podání žádosti o posečkáni je plně v dispozici žadatele, záleží jen na něm, jakým způsobem svá tvrzení prokáže. Ze smyslu institutu posečkáni dle žalovaného vyplývá, že je to právě žadatel, kdo má věrohodně doložit skutečnosti, které prokážou naplnění zákonných důvodů uvedených v ustanovení § 156 daňového řádu.
- [11] K odkazu žalobce na rozsudky Nejvyššího správního soudu žalovaný uvedl, že se ke každému rozsudku vyjádřil v žalobou napadeném rozhodnutí. Uvedl, že na základě toho, že žalobce ve svém odvolání k rozsudkům neuvedl nic bližšího, hodnotil žalovaný jejich možný dopad na posuzovanou věc. Nad rámec žalobních námitek pak žalovaný dodal, že v předmětném případě nelze pominout, že u žalobce bylo zahájeno exekuční řízení k vymožení mimo jiné daně, o jejíž posečkáni žádal. Dne 12. 12. 2014 byl vydán exekuční příkaz na přikázání jiné peněžité pohledávky č.j. 6937311/14/2009-80541-109022. Žalobce podal žádost o posečkáni dne 15. 12. 2014, tj. až poté, co správce daně přistoupil k exekuci.
- [12] Žalobce podal k vyjádření žalovaného repliku, ve které k argumentu žalovaného ohledně nedostatečného prokázání příjmů a výdajů žalobce uvedl, že prokazoval své příjmy a výdaje doklady o platbách, přičemž jeho majetkové poměry byly dále zjišťovány i při místním šetření, kdy nebyl pracovníky správce daně upozorněn na to, že jeho svědectví a svědectví jeho matky je nedostatečné. Dále uvedl, že žalovaný vůbec nezohlednil výdaje z účtu P. K. ve výši 430.277 Kč, a to pravděpodobně pouze proto, že bankovní účet není

veden na jméno žalobce. Uvedl, že z výpisu účtu je prokázáno, že se jednalo o platby žalobce na jeho závazky, není tak rozhodné, z jakého bankovního účtu žalobce své závazky plní.

- [13] K vyjádření žalovaného ohledně zdravotního stavu žalobce uvedl, že MUDr. K. je lékař, nikoli právník nebo daňový specialista, a proto je třeba jeho doporučení v lékařské zprávě potřeba posuzovat v obecné rovině a vycházet z jeho doporučení. Z vyjádření žalovaného dle názoru žalobce vyplývá, že jeho postup je ryze formalistický, když hledá důvody, proč žádosti nevyhovět. Z této zprávy je možné prokázat, jaký je zdravotní a psychický stav žalobce a že je jeho zdraví ohroženo.
- [14] K tvrzení žalovaného ohledně zahájení exekučního řízení žalobce zaslal potvrzení o doručení exekučního příkazu, a to ze dne 17. 12. 2014, exekuční příkaz mu tak byl doručen dva dny po podání žádosti o posečkání úhrady daně.
- [15] Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
- [16] Dne 15. 12. 2014 podal žalobce žádost o posečkání úhrady daně, kterou odůvodňoval zdravotními problémy a žádal, aby finanční úřad jeho žádosti vyhověl, neboť není možné provést neprodlenou úhradu, která by pro něj znamenala vážnou újmu, vedla by k zániku jeho podnikání a ohrozila by výživu jeho i osoby na něm odkázané. Zároveň žalobce navrhoval splátky ve výši 8.000 Kč měsíčně. Přílohou této žádosti byly výňatky z výše uvedených rozsudků Nejvyššího správního soudu a kopie dokladů o pracovní neschopnosti.
- [17] Rozhodnutím Finančního úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 13. 1. 2015, č.j. 207048/15/2009-51521-108841, byla žádost žalobce zamítnuta. V odůvodnění správce daně uvedl, že žádost žalobce posoudil jako žádost o posečkání úhrady daně z příjmů fyzických osob ve výši 59.144 Kč podle ustanovení § 156 odst. 1 písm. d) daňového řádu. Nedoplatky se týkají daňových povinností vzniklých v letech 2005 až 2014, jejich součástí jsou i penále a úroky.
- [18] V odůvodnění tohoto rozhodnutí správce daně dále uvedl, že daňový nedoplatek vznikl v roce 2005, přičemž z podaných přiznání k dani z přidané hodnoty je patrné, že žalobce uskutečňoval a stále uskutečňuje zdanitelná plnění v takovém objemu, kdy mohl být schopen, v případě upřednostnění závazku vůči správci daně, úhrady předmětného nedoplatku. Podle přiznání k dani z příjmů fyzických osob za roky 2009 až 2012 měl žalobce příjmy v celkové výši 1.631.885 Kč, z čehož vyplývá, že mohl daňové nedoplatky průběžně hradit, ale nečinil tak. Správce daně dále přihlédl k tomu, že u žalobce bylo zahájeno exekuční řízení, přičemž je v řízení o žádosti o posečkání povinen zohledňovat i cíl správy daní, což je mimo jiné zabezpečení úhrady daně.
- [19] Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí dne 9. 2. 2015 odvolání. V odvolání žalobce namítal, že se správce daně vůbec nezabýval důvody pro posečkání úhrady daně uvedenými v ustanovení § 156 odst. 1 písm. a) až c) daňového řádu. V odvolání mimo jiné uvedl ke svým příjmům a výdajům za rok 2014 následující: příjmy 500.000 Kč, výdaje -334.000 Kč, platby ČSSZ -167.000 Kč, platby VZP -170.000 Kč, platby FÚ -83.000 Kč, exekuce mimo stát -92.000 Kč, náklady spojené s bydlením -209.000 Kč. V odvolání dále uváděl obdobné námítky jako v podané žalobě. K odvolání žalobce přiložil lékařskou zprávu ze dne 6. 1. 2015 a také potvrzení o provedení transakcí z účtu paní P. K.

- [20] Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 7. 8. 2015, č.j. 25794/15/5100-41451-711334, bylo odvolání žalobce zamítnuto a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno.
- [21] V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný shrnul průběh řízení, obsah odvolání a obecně se zabýval institutem posečkání. K finanční situaci žalobce žalovaný uvedl, že vzhledem k tomu, že žalobce ke své žádosti ani k odvolání nepředložil žádné relevantní dokumenty a listiny, které by mohly sloužit správci daně k utvoření komplexního obrazu o finanční a majetkové situaci žalobce, vycházel žalovaný ze spisového materiálu žalobce vedeného správcem daně. Z něj vyplynulo, že za zdaňovací období 2011 až 2014 měl žalobce příjmy v celkové výši 1.717.639 Kč, mohl tak daňové nedoplatky, které vznikly v roce 2005, průběžně hradit. K tabulce příjmů a výdajů, resp. k předloženým potvrzení o platbách žalovaný uvedl stejná tvrzení, která následně zopakoval ve svém vyjádření k podané žalobě.
- [22] Žalovaný se dále zabýval splněním podmínky uvedené v ustanovení § 156 odst. 1 písm. a) daňového řádu, když uvedl, že ke splnění této podmínky musí být řádně doloženo, že právě úhrada předmětné daně by způsobila žalobci vážnou újmu. K prokázání vážné újmy, jelikož se jedná o požadavek poskytnout časový prostor pro překonání momentální nepříznivé ekonomické situace, by měl žalobce předložit např. výkaz cash flow, aktuální údaje o stavu pokladny, o účtu, o pohledávkách včetně jejich splatnosti, o příjmech a výdajích, o majetku, o závazcích a jejich splatnosti. K přiloženým potvrzení o pracovní neschopnosti žalovaný uvedl, že tato nejsou relevantním důkazem pro posečkání ve vymezeném smyslu, když nevypovídají nic o tom, že by neprodleným uhrazením daně vznikla žalobci vážná újma. K lékařské zprávě ze dne 6. 1. 2015 žalovaný uvedl, že v případě, že by bylo žádosti o posečkání vyhověno, tak by nedošlo k odstranění tvrdosti zákona, ale k možnosti již vzniklou daňovou povinnost posečkat stanovením náhradní lhůty splatnosti nebo rozložením úhrady daňové povinnosti do splátek. Uvedl, že zdravotní stav žalobce tak není v příčinné souvislosti s jeho daňovou povinností. Rovněž ani potvrzení o provedených platbách nic neprokazují o tom, že by neprodlená úhrada daňové povinnosti znamenala pro žalobce vážnou újmu, jelikož jsou to doklady, které osvědčují hrazení různých částek z účtu paní Petry Kněžourové na různé účty a za různým účelem. Splnění této podmínky tak nebylo žalovaným osvědčeno.
- [23] K naplnění podmínky uvedené v ustanovení § 156 odst. 1 písm. b) daňového řádu žalovaný v odůvodnění uvedl, že v případě namítaného ohrožení výživy žalobce nebo osob na jeho výživu odkázaných, je třeba doložit konkrétní a reálné hrozící ohrožení, což nelze dovodit ani z předložených potvrzení o pracovní neschopnosti, ani z lékařské zprávy a ani z potvrzení o provedených transakcích. K místnímu šetření žalovaný uvedl, že tvrzení žalobce a paní Kněžourové byla pouze obecná a nebyla žádným věrohodným důkazem podložena. Z toho důvodu nebylo osvědčeno splnění ani této podmínky.
- [24] K naplnění podmínky uvedené v ustanovení § 156 odst. 1 písm. c) daňového řádu žalovaný uvedl, že posuzoval žalobcem předložené dokumenty a jeho tvrzení, že nemá žádný významný majetek, který by mohl použít na okamžitou platbu daně, k čemuž by však bylo třeba doložit podrobnější ekonomickou analýzu žalobce, která by splnění této podmínky osvědčila, resp. by musela být prokázána příčinná souvislost mezi povinností úhrady daňové povinnosti a zda je to právě daňová povinnost, která by vedla k zániku daňového subjektu. Uvedl, že z žalobcem předložených materiálů však tato příčinná souvislost nevyplývá. Naopak z jeho tvrzení a spisového materiálu vyplynulo, že má i další závazky, jako např. daňovou povinnost na dani z přidané hodnoty ve výši 358.377 Kč a její

příslušenství ve výši 194.073 Kč, žalobcem tvrzené závazky na sociálním a zdravotním pojištění a vůči bankám. Žalovaný tak dospěl k závěru, že úhrada daňové povinnosti by sama o sobě nevedla k důsledku předvídanému v ustanovení § 156 odst. 1 písm. c) daňového řádu, a proto nebylo osvědčeno splnění ani této podmínky.

- [25] Žalovaný se dále zabýval dílčími argumenty žalobce, kdy k námitce ohledně postupu podle ustanovení § 78 daňového řádu uvedl, že institut posečkání je nutné vnímat jako mimořádnou úlevu při placení daní, na kterou není automatický nárok. Vzhledem k tomu, že podání žádosti o posečkání je plně v dispozici žadatele, záleží jen na něm, jakým způsobem svá tvrzení prokáže. Ze smyslu institutu posečkání dle žalovaného vyplývá, že je to právě žadatel, kdo má věrohodně doložit skutečnosti, které prokážou naplnění zákonných důvodů uvedených v ustanovení § 156 daňového řádu. Žalovaný tak dospěl k závěru, že prvostupňové rozhodnutí naplnilo zákonné požadavky na jeho náležitosti uvedené v ustanovení § 102 daňového řádu. Dále uvedl, že vzhledem k tomu, že žalobce neprokázal naplnění zákonných důvodů pro posečkání (z důvodů absence podkladů) a s ohledem na další skutečnosti patrné ze spisového materiálu, neměl správce daně prostor pro správní úvahu ohledně možného posečkání. Uvedl také, že žalobce dále neprokázal likvidační charakter úhrady daně.
- [26] Žalovaný v odůvodnění také zmínil, že u žalobce bylo zahájeno exekuční řízení k vymození mimo jiné daně, u níž bylo posečkání žádáno. Dne 12. 12. 2014 byl vydán exekuční příkaz, přičemž žalobce podal žádost o posečkání dne 15. 12. 2014, tedy poté, co správce daně přistoupil k exekuci. K rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 2 Afs 88/2010-70 žalovaný uvedl, že se tento týkal postupu správce daně podle ustanovení § 60 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, dle dřívější právní úpravy daňového procesu, na projednávanou věc se však vztahuje úprava ustanovení § 156 daňového řádu. K rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 1 Afs 15/2013-34 uvedl, že tento sice již hodnotí institut posečkání, ale žalobcem vyňaté odstavce 16, 17, 18 a 21 hovoří o institutu posečkání zcela obecně, přičemž žalobce k těmto rozsudkům nic neuvedl, např. jakým způsobem by měly osvědčit nebo prokázat v žádosti o posečkání uváděná tvrzení.
- [27] Ve správním spisu je založena lékařská zpráva ze dne 6. 1. 2015, kterou vypracoval MUDr. P. K. Ve zprávě je uvedeno, že žalobce je v péči tohoto lékaře pro biologicky podmíněné duševní onemocnění, které vyžaduje trvalou léčbu psychofarmaky. Pokud bude zdravotní stav žalobce stabilizovaný, tedy bude v remisi, bez klinických příznaků onemocnění, a bude zachována jeho schopnost výkonu povolání, tak bude schopen dle lékaře plnit své závazky. Z toho důvodu lékař doporučil vyhovět žádosti o odstranění tvrdosti zákona, v opačném případě hrozí zhoršení zdravotního stavu a v konečném důsledku sociální selhávání s rozvojem úplné závislosti žalobce na záchranné sociální síti.
- [28] Podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.
- [29] Oba účastníci řízení s projednáním věci bez jednání souhlasili. Soud tedy postupoval podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. a rozhodl o věci samé bez jednání.
- [30] Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu,

který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.

[31] Podle ustanovení § 156 odst. 1 daňového řádu na žádost daňového subjektu nebo z moci úřední může správce daně povolit posečkání úhrady daně, popřípadě rozložení její úhrady na splátky (dále jen „posečkání“),

a) pokud by neprodlená úhrada znamenala pro daňový subjekt vážnou újmu,

b) pokud by byla ohrožena výživa daňového subjektu nebo osob na jeho výživu odkázaných,

c) pokud by neprodlená úhrada vedla k zániku podnikání daňového subjektu, přičemž výnos z ukončení podnikání by byl pravděpodobně nižší než jím vytvořená daň v příštím zdaňovacím období,

d) není-li možné vybrat daň od daňového subjektu najednou, nebo

e) při důvodném očekávání částečného nebo úplného zániku povinnosti uhradit daň.

[32] Z obsahu citovaného ustanovení vyplývá, že v případě splnění alespoň jednoho z výše uvedených taxativních důvodů může správce daně eliminovat dopady vážné újmy daňového subjektu či osob na něho ekonomicky odkázaných „posunutím“ lhůty pro platbu daně anebo platbu daně rozložit na několik dílčích plateb tak, aby neblahé fiskální důsledky byly co nejmenší. Je přitom zřejmé a mezi stranami ostatně nesporné, že správce daně rozhoduje o posečkání úhrady daně na základě správního uvážení, kdy posečkání *může* povolit, a zároveň v případě splnění alespoň jedné ze zákonných podmínek posečkání povolit *musí* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2011, č. j. 2 Afs 88/2010-70, podle něhož „*nastanou-li zákonem předvídané podmínky pro povolení splátek daně, musí je správce daně povolit.*“). Z uvedeného vyplývá, že správce daně v první řadě musí zkoumat, zda podmínky dle ustanovení § 156 odst. 1 daňového řádu byly splněny či nikoliv. Při tom je vázán návrhem daňového subjektu, který je povinen tvrdit ve své žádosti relevantní důvody pro posečkání a současně ke svým tvrzením předložit důkazní prostředky.

[33] Interpretací ustanovení § 156 odst. 1 daňového řádu se rovněž podrobně zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 2. 2015, č. j. 3 Afs 74/2014 – 29, v němž uvedl, že institut posečkání úhrady daně, popřípadě rozložení její úhrady na splátky je beneficiem ze strany státu, které je poskytováno v případě splnění stanovených podmínek. Správce daně je při rozhodování o žádosti o posečkání vázán návrhem daňového subjektu. Daňový subjekt je tedy povinen tvrdit ve své žádosti relevantní důvody pro posečkání a současně ke svým tvrzením předložit důkazní prostředky. Důkazní povinnost zde leží na žadateli, který se beneficia při úhradě daně domáhá. Správce daně je povinen vycházet při posouzení žádosti z náležitě zjištěného skutkového stavu, především z tvrzení a důkazních prostředků obsažených v žádosti a může vzít v úvahu i skutečnosti zřejmé z daňového spisu žadatele. Jestliže má však správce daně i po zohlednění obsahu spisu pochybnosti o údajích, které mu žadatel poskytl či má za to, že důvody žádosti nebyly prokazatelně doloženy, není povinen žadateli sdělit, že neunesl důkazní břemeno, příp. jej vyrozumět o tom, jaké důkazní prostředky by měl ke své žádosti předložit. Využití možnosti požádat o beneficium při úhradě daně je výhradně v dispozici daňového subjektu a je tudíž plně na něm, aby svoji žádost komplexně zdůvodnil a předložil k uvedeným důvodům nezbytné

důkazní prostředky. Daňový subjekt tak nese riziko, že pokud nedoloží svá tvrzení uvedená v žádosti, bude správce daně nucen žádost zamítnout.

- [34] Žalobce v podané žalobě namítal, že jak správní orgán I. stupně, tak žalovaný se nedostatečně vypořádali s námitkami a tvrzeními žalobce a nebrali v úvahu okolnosti případu, když nepřihlédli ke všem skutečnostem a důkazům, které žalobce k prokázání svých tvrzení předložil (seznam příjmů a výdajů, místní šetření, potvrzení o platbách)
- [35] Z obsahu odvolání soud zjistil, že žalobce v něm doložil ve formě tabulky seznam příjmů a výdajů s údaji za rok 2014, avšak zároveň k těmto údajům sdělil, že jsou orientační. Soud se tak ztotožnil s názorem žalovaného, že tato tabulka nemohla svědčit jako komplexní důkaz a žalobcově finanční a majetkové situaci, když jediné údaje, které se podařilo spárovat, jsou příjmy a výdaje, které odpovídají daňovému přiznání žalobce za rok 2014. Z potvrzení o platbách pak vyplynulo, že bylo provedeno celkem 36 plateb z účtu paní P. K. na různé účty, když výsledná částka činila cca 430 tisíc Kč, přičemž se soud shoduje se žalobcem, že je nerozhodné, z jakého účtu jsou platby poukázány. V daném případě se ovšem nepodařilo tyto platby spárovat s žalobcem předloženou tabulkou, která měla dokládat jeho celkovou finanční situaci, neboť zde celkové výdaje žalobce činily 1.055.000 Kč, což výše uvedenému souhrnu plateb, kdy ve většině případů není z výpisu patrný její účel (výjimečně je zprávě pro příjemce uvedeno např. „O. K. *doplatek 2011*“ nebo „*výměr 806/07 – doplatek*“), neodpovídá. Jak soud uvedl již výše, je nezbytné, aby byly důvody posečkáni nejen uvedeny, ale také dostatečně prokázány, přičemž soud dospěl k závěru, že žalobce v tomto ohledu neunesl důkazní břemeno, neboť ze spisového materiálu je rovněž patrné, že daňový nedoplatek na dani z příjmů fyzických osob vznikl již v roce 2005, přičemž z podaných daňových přiznání k dani z příjmů fyzických osob za roky 2011 až 2014 vyplývá, že žalobce měl příjmy v celkové výši 1.717.639 Kč. S ohledem na tyto skutečnosti tak nemohla být tabulka příjmů a výdajů ani potvrzení o platbách ověřeny jako dostatečné důkazy o celkové finanční situaci žalobce.
- [36] K provedení místního šetření, z něhož žalobce dovozoval, že jako majetkové poměry a situace byla tímto náležitě prokázána, neboť nebyl pracovníky správce daně upozorněn na to, že jeho svědectví a svědectví jeho matky (o závislosti na žalobci z hlediska výživy) je nedostatečné, soud uvádí, že toto místní šetření bylo u žalobce provedeno ve věci úhrady jeho daňového nedoplatku, přičemž lze souhlasit se žalovaným, že tvrzení matky žalobce byla pouze obecná, když nebyla dále náležitě a dostatečně věrohodně v řízení o posečkáni úhrady daně potvrzena, jelikož to byl žalobce, koho v tomto případě stíhala povinnost doložit splnění podmínek pro povolení posečkáni úhrady daně.
- [37] K tvrzení žalobce ohledně nepravdivosti tvrzení žalovaného, že od roku 2012 žalobce zaplatit jen částku 45 Kč, soud uvádí, že se jednalo pouze o chybu v psaní (překlep), kdy byl zaměněn rok 2015 za rok 2012. Tato skutečnost však dle názoru soudu nemůže mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.
- [38] Žalobce dále namítal, že žalovaný nepřihlédl k lékařské zprávě ze dne 6. 1. 2015, když právě nemožnost plnění závazků jej v minulosti vedla k pokusu o sebevraždu, na základě kterého byl následně hospitalizován na psychiatrii.
- [39] V daném případě soud dospěl k závěru, že právě v otázce posouzení předložené lékařské zprávy došlo k pochybení správce daně a žalovaného. Dle názoru soudu stav konstatovaný ošetřujícím lékařem v předmětné zprávě naplňuje důvody pro povolení posečkáni uvedené v ustanovení § 156 odst. 1 písm. a) daňového řádu, jelikož nelze přistoupit na argumentaci

orgánů finanční správy, že se nejednalo o řízení o odstranění tvrdosti zákona, jak zmiňoval ošetřující lékař, ale o řízení o povolení posečkání úhrady daně. Takový postup soud shledal velmi formalistickým a ve svém důsledku pro žalobce nespravedlivým, neboť mu byla jeho ošetřujícím lékařem vystavena zpráva ohledně jeho zdravotního stavu, ve které bylo doporučeno vyhovět žádosti o odstranění tvrdosti zákona, přičemž v opačném případě hrozí zhoršení zdravotního stavu žalobce a v konečném důsledku sociální selhávání s rozvojem úplné závislosti žalobce na záchranné sociální síti, tj. mimo jiné neplnění jeho závazků, a to včetně závazků vůči finančním orgánům.

[40] Dle názoru soudu bylo třeba si uvědomit, že ošetřující lékař žalobce je odborník v oblasti lékařství, nikoliv v oblasti práva či daňového poradenství, a proto je třeba na jeho vyjádření ohledně „*žádosti o odstranění tvrdosti zákona*“, pohlížet jako na obecně vyjádřený názor ve vztahu k jakémukoliv řízení, které by mohlo žalobci pomoci s jeho finanční situací, v důsledku které se dostal do špatného zdravotního stavu, který by se v případě nevyhovění žádosti mohl dále zhoršovat. Je tak nepochybné, že postup daňových orgánů byl přehnaně formalistický, kdy za situace, kdy tyto věděly, že žalobce má určité příjmy, jak bylo konstatováno výše, mohly např. povolit posečkání úhrady daně formou splátkového kalendáře ve výši 8.000 Kč měsíčně, jak navrhoval žalobce v podané žádosti. V takovém případě by se tak jednak jednalo o řešení, jímž by nebyl ohrožen veřejný zájem na výběru a úhradě daní, zároveň by však bylo přihlédnuto k okolnostem případu a ke špatnému zdravotnímu stavu žalobce, který byl dle názoru soudu výše zmíněnou lékařskou zprávou dostatečně prokázán.

[41] Závěrem pak soud k tvrzení žalobce, že měl žalovaný postupovat dle ustanovení § 78 daňového řádu, přičemž se tento ani blíže nezabýval v odvolání zmíněnými rozsudky Nejvyššího správního soudu č.j. 2 Afs 88/2010-70 a č.j. 1 Afs 15/2013-34, uvádí, že, jak již konstatoval výše, je to žalobce, kdo měl povinnost předložit dostatečné důkazy a podklady, správce daně tak nebyl povinen postupovat podle ustanovení § 78 daňového řádu. K citovaným rozsudkům pak soud uvádí, že žalovaný se k těmto vyjádřil v napadeném rozhodnutí, přičemž se jimi dle názoru soudu zabýval dostatečně, a to s ohledem na to, že žalobce citace z těchto rozsudků doložil pouze jako přílohu podané žádosti, aniž by z nich dovozoval jakékoliv závěry pro nyní projednávanou věc.

[42] K tvrzení žalovaného, že nelze pominout, že u žalobce bylo zahájeno exekuční řízení k vymožení mimo jiné daně, o jejíž posečkání žádal, když dne 12. 12. 2014 byl vydán exekuční příkaz na přikázání jiné peněžité pohledávky č.j. 6937311/14/2009-80541-109022, žalobce tak podal žádost o posečkání dne 15. 12. 2014, tj. až poté, co správce daně přistoupil k exekuci, soud uvádí, že z dokladu o doručení předmětného exekučního příkazu vyplývá, že tento byl žalobci doručen dne 17. 12. 2014, tj. až dva dny po podání žádosti o povolení posečkání. Skutečnost, že u žalobce byla zahájena daňová exekuce, tak nebylo možné v řízení zohlednit, neboť tento v době podání žádosti o povolení posečkání o zahájení daňové exekuce nevěděl.

[43] Ze shora uvedených důvodů proto soud shledal žalobu důvodnou a žalobou napadené rozhodnutí podle ustanovení § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s.).

[44] Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce, který měl ve věci úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil,

proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl. Náhrada nákladů řízení nepředstavuje v dané věci soudní poplatek ve výši 3.000 Kč, jelikož žalobci bylo usnesením ze dne 18. 3. 2016, č.j. 6Af 67/2015-36, přiznáno osvobození od soudních poplatků. Náhrada nákladů řízení tak představuje pouze odměnu zástupce žalobce Mgr. Petry Kněžourové, advokátky. Mimosmluvní odměna činí 6.200 Kč za 2 úkony právní služby (převzetí právního zastoupení, podání žaloby) po 3.100 Kč podle ustanovení § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, v platném znění. Dále žalobci přísluší náhrada hotových výdajů jeho právní zástupkyně ve výši 600 Kč za 2 úkony právní služby po 300 Kč podle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Protože zástupkyně žalobce není plátkyní daně z přidané hodnoty, nezvyšuje se odměna o částku odpovídající dani, kterou je tato povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (ustanovení § 57 odst. 2 s.ř.s.), ve výši 21 %. Celková výše nákladů tedy činí 6.800 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 21. listopadu 2018

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu